

Krigsfangeafdeling, hvis fortjenstfulde og utrættelige Leder Konferensraad Dithmer har været under Krigens Forløb. Jeg tror, jeg paa bedste Maade kan give et Indtryk af det Omfang, dette Arbejde har taget, ved med den højtærede Formands Tilladelse at benytte en Redegørelse, som af Krigsfangeafdelingen er stillet til min Raadighed. Det hedder deri:

„Kort efter Verdenskrigens Udbrud modtog det danske „Røde Kors“ en Forespørgsel fra det internationale „Røde Kors“ i Genf om, hvorvidt det vilde og kunde overtage det Hverv at tilvejebringe og derefter vedligeholde Forbindelsen mellem Krigsfanger af russisk og tysk Nationalitet fra Østfronten og deres Hjem, idet det „Røde Kors“ i Genf selv vilde udføre det samme Arbejde for Vestfrontens Vedkommende.

Uagtet „Røde Kors“ indsaa, at dette vilde kunne blive en Gerning af ganske uoverskueligt Omfang, og at det ogsaa overvort Lands Anseelse i Udlandet paatog sig et stort Ansvar, hvis det ikke lykkedes at udføre den paa en tilfredsstillende Maade, betænkte „Røde Kors“ sig ikke et Øjeblik paa at give et bekræftende Svar, da det maatte erkende, at der her forelaa en Opgave, som i ganske særlig Grad egnede sig for et neutralt Lands „Røde Kors“, og der etableredes derfor i Efteraaret 1914 en „dansk Røde Kors Krigsfangeafdeling“ som en selvstændig Institution.

Det var selvfølgelig forbundet med betydelige Vanskeligheder at faa en saadan Virksomhed organiseret paa en praktisk Maade, eftersom der jo manglede enhver Tradition eller Forbilleder andetsteds fra, alt maatte begyndes paa ganske bar Bund. Paa Grundlag af de efterhaanden indhøstede Erfaringer blev dog det daglige Arbejde sat i et fast System, der senere uafbrudt har vist sig at svare til sit Formaal.

Fra de krigsførende Lande modtages med korte Mellemrum officielle Fangelister, indeholdende Fortegnelse over Fangernes Navne, Hjemsted, militære Stilling, Sted, Tid for deres Tilfangetagelse samt deres nuværende Opholdssted. Alle disse Oplysninger udskrives for hver enkelt Fange paa særlige Kort, der ordnes alfabetisk og anbringes i et Kartotek. Til Oplysning om Omfanget af dette Arbejde, der maa udføres med den største Omhyggelighed, behøver kun at anføres, at dette Kartotek nu omfatter ca. 2 Millioner Kort.

Foruden Brevkorrespondancen har „Røde Kors“ ogsaa en omfangsrig Telegramveksling at besørge mellem Hjemmene og Fangelejrene, og endvidere er det meget

betydelige Pengeforsendelser, der sendes Krigsfangerne gennem „Røde Kors“ og dets Bankforbindelser i Udlandet.

En særlig Omtale fortjener Pakkeforsendelserne. Da den danske Stat blev bekendt med Betydningen af vor Virksomhed og det Moment af national Interesse, som den rummer, indrømmede Justits- og Landbrugsministeriet os i Efteraaret 1915 en almindelig Dispensation fra alle de gældende Udførselsforbud, for saa vidt angaar Postpakker til navngivne Krigsfanger, saaledes at „Røde Kors“ har at paase, at intet Misbrug heraf finder Sted. Besørgelsen af saadanne Pakker fik derefter et saa stort Omfang, at der kort efter maatte installeres et særligt Pakkekontor i en lejet Lejlighed i Hyskenstræde, gennem hvilket der dagligt ekspederedes flere Hundrede Pakker til Krigsfanger med Næringsmidler, Klædningsstykker, o. s. v.; disse lader Postvæsenet hver Eftermiddag afhente paa Kontoret i Fragtautomobiler.

Men foruden alt det ovennævnte foreligger der uafbrudt mange andre Sager til Behandling og Udførelse i Krigsfangeafdelingen. Her skal i saa Henseende kun eksempelvis anføres Anmodninger om at udvirke, at Invalidere kan blive udvekslet, — Invalideudvekslingen er for øvrigt overtaget af det svenske „Røde Kors“ —, eller at de saakaldte Civilfanger, det vil sige Personer, der ved Krigens Udbrud er tilbageholdte i et fremmed Land, maa blive hjemsendt.

Det vil herefter ikke forbavse, at den daglige Post tæller Tusinder af Breve, 5000 om Dagen er ingen Sjældenhed, og man har endog naaet et Tal af 20,000 paa en enkelt Dag.

Virksomheden er fordelt i 12 Kontorer, i hvilke der for Tiden stadig arbejder 135 Damer og Herrer, foruden at et større Antal udfører skriftligt Arbejde i deres Hjem. De fleste Medarbejdere er ulønnede, og „Røde Kors“ kan ikke nok paaskønne den Iver, Udholdenhed og Interesse, hvormed alle Medarbejderne uafbrudt varetager denne ofte trættende og ensformige Gerning.

Men foruden hele denne ordinære Virksomhed er der, efterhaanden som de krigsførende Lande har faaet Blikket aabnet for Betydningen af dette Arbejde, blevet stillet det danske „Røde Kors“ en Række vigtige specielle Opgaver. Af saadanne skal nævnes, at det i Sommeren 1915 paa Enkekejserinde Dagmars Initiativ blev henstillet til „Røde Kors“ at søge gennemført, at en dansk delegeret fra „Røde Kors“, ledsaget af en russisk „Røde Kors“-Søster kunde inspicere